

नसा वाचा सोममवनयामि । अथा न इन्द्र इदृशीऽसपत्नाः समनसस्क-
रत् ॥ २५ ॥

ध्रुवदैवतं यजुः ध्रुवग्रहणाएव विनियुक्तम् हे सोम त्वमुपयामिन पात्रेण गृ-
हीतोऽसि ध्रुवोऽसि ध्रुवनामकोऽसि कीदृशस्त्वम् ध्रुवा स्थिरा क्षितिर्निवासो य-
स्य स ध्रुवक्षितिः क्षितिर्वासगत्योः स्थिरनिवासः आ वैश्वदेवीशंसनप्रस्थानात्
(24.) तथा ध्रुवाणामादित्यस्याल्यादीनां मध्ये ध्रुवतमः अतिशयेन स्थिरः तथा अ-
च्युतानां च्युतिरहितानां क्षरणशून्यानां मध्ये अच्युतक्षित्तमः अच्युते च्युतिरहिते
पात्रे क्षियति निवसतीति अच्युतक्षित् अतिशयेनाच्युतक्षित् अच्युतक्षित्तमः ॥ ए-
ष तऽइति सादनम् । हे ग्रह एष ते योनिः स्थानं वैश्वानरायाग्रे वा तां सादया-
मि ॥ का० (25.) ध्रुवः होतृचमसेऽवनयति ध्रुवं ध्रुवेणेति । ध्रुवपात्रस्थं सर्वं सोमं
होतृचमसे सिञ्चेत् ॥ बृहती पूर्वार्धर्ची ध्रुवदैवतः उत्तर ऐन्द्रः । प्रथमतृतीया-
वष्टाक्षरौ पादौ द्वितीयचतुर्थौ दशाक्षरौ सा बृहती वैराजौ गायत्री चेति पिङ्ग-
लोक्तेः । ध्रुवेणैकाग्रिण मनसा वाचा तन्मन्त्रोच्चारणप्रवणया ध्रुवं ध्रुवग्रहेऽवस्थि-
तं सोममवनयामि होतृचमसेऽवसिञ्चामि यद्वा ध्रुवं ग्रहं सोमं होतृचमसस्थं प्र-
त्यवनयामि ॥ अथा अनन्तरमिन्द्र इत् इदेवार्थे इन्द्र एव नोऽस्माकं विशः प्रजाः
इदृशीः करत् इतश्च लोपः परस्मैपदेष्वितीलोपः [पा० ३.४.१७.] लोटोऽडाढावि-
त्यडागमः [पा० ३.४.१४.] । कीदृशीर्विशः असपत्नाः नास्ति सपत्नो यासां ताः
सपत्नरहिताः शत्रुशून्याः तथा समनसः समानं मनो यासां ताः स्थिरमनस्का धृ-
तियुक्ता इत्यर्थः ॥ २५ ॥

XI. a. यस्ते द्रप्स स्कन्दति यस्तेऽश्रुर्ग्रावंच्युतो धिषणायोरुपस्थात् । अध-
र्वीर्वा परि वा यः पवित्रात्तं ते जुहोमि मनसा वषट्कृतं स्वाहा ।

b. देवानामुत्क्रमणमसि ॥ २६ ॥

का० [१.६.२८.] यस्तऽइति विप्रुषाः होमं जुह्वतीति । अभिषवे ग्रहणे च
पतितानां सोमविन्दूनां ग्रहणाशक्यत्वात्तत्प्रत्यवायपरिहाराय धृतहोमस्य विप्रु-
डोम इति संज्ञा तमध्वर्यादयो जुह्वति ॥ सौमी त्रिष्टुप्स्वाहेति यजुरन्ता देवश्रवो-